

Boloņas process studentu acīm

Asnate Kažoka
Latvijas Studentu apvienība
2012. gada 17. maijā

Studējošie Boloņas procesa vadībā

- Eiropas Studentu apvienība – Boloņas procesa konsultatīvais loceklis (kopā ar Eiropas Universitāšu asociāciju, Eiropas Padomi u.c.)
- Bologna Follow-up Group (BFUG) un nacionālās Boloņas procesa vadības grupas
- Nacionālo Boloņas ekspertu grupas
- Eiropas studējošo Boloņas ekspertu kustība

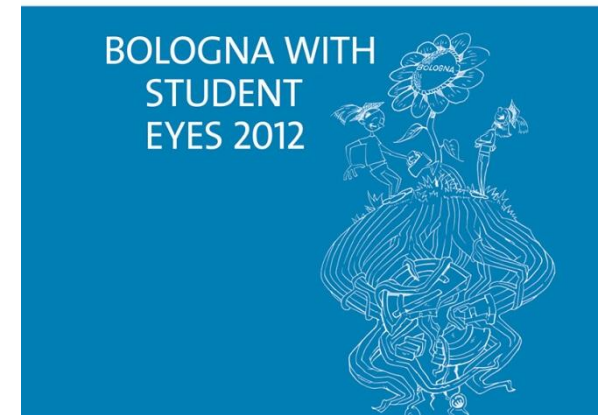
Izglītības un kultūras ĢD

Mūzikglītības programma

Bologna with student eyes 2012

- BWSE anketa
- 5 izmēģinājuma apvienības anketas testēšanai
- Respondenti – 38 studentu apvienības no 35 EHEA valstīm (45 studentu apvienības 37 valstīs)
- Aptaujas periods – 6 nedēļas

- Atzinumi
- Skaitliskie dati
- Rekomendācijas

Izglītības un kultūras ĢD

Mūžizglītības programma

- Cikli, grādi un ECTS
- Studējošo mobilitāte
- Finansēšana
- Mūžizglītība
- Sociālā dimensija
- Studenta centrēta izglītība
- Kvalifikāciju ietvarstruktūras
- Atzīšana
- Iepriekš iegūtās izglītības atzīšana
- Kvalitātes novērtēšana un caurredzamība
- Studējošo līdzdalība augstākās izglītības pārvaldībā

Izglītības un kultūras GD

Mūziklītības programma

Cikli, grādi un ECTS

- 77% - ECTS ir ieviesta pilnībā vai arī lielā apmērā
- 63% - ECTS tiek piešķirti, pamatojoties uz slodzes apjomu
- 39% - ECTS lielā apjomā tiek piešķirti, pamatojoties uz studiju rezultātiem
- 60% - informācija par studiju rezultātiem plaši pieejama sabiedrībai
- 50% - mazāk kā 50% no mācību programmas sastāv no moduļiem, 8% moduļu sistēma ieviesta daļēji, 42% moduļu sistēma ieviesta pilnībā vai lielā apmērā

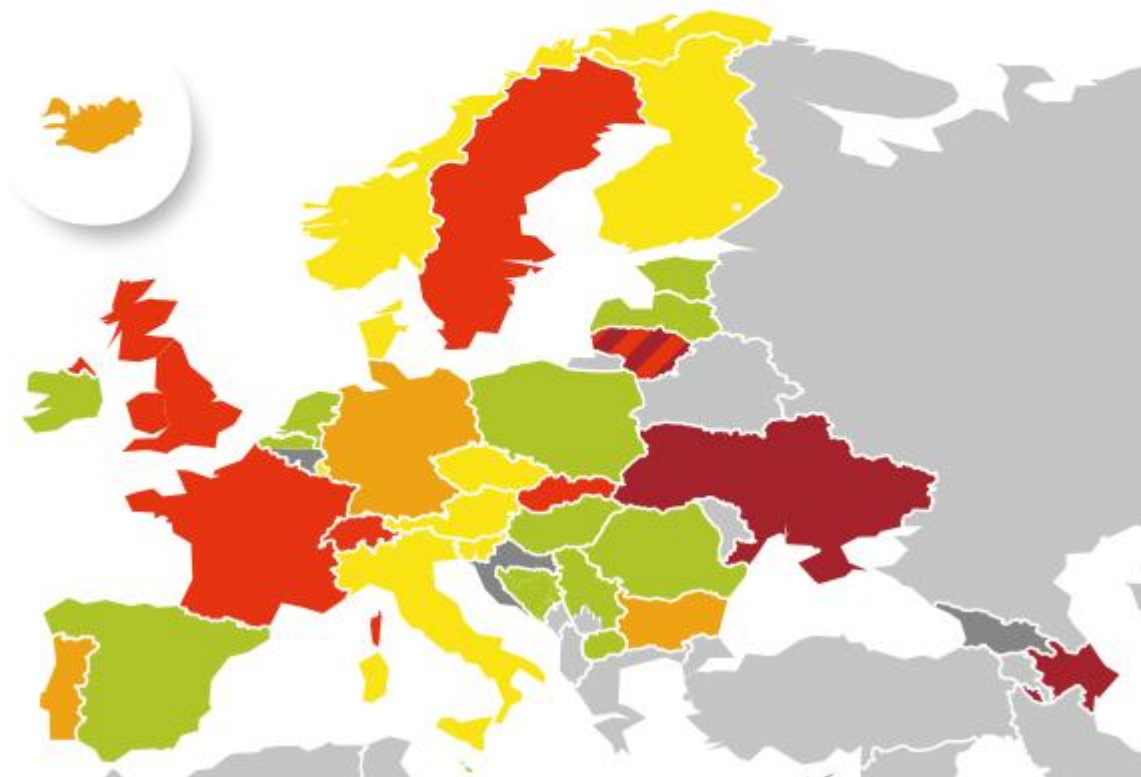

Izglītības un kultūras ĢD

Mūžizglītības programma

ECTS and Learning outcomes: In my country, the allocation of ECTS does happen on the basis of an estimation of the workload

- Not at all
- Hardly at all
- In about half of the Higher Education system
- To a large extent
- Completely throughout the Higher Education System

Izglītības un kultūras ĢD

Mūziklītības programma

- Studiju rezultāti kā bāze ECTS kredītpunktu piešķiršanai un studenta-centrēta augstākā izglītība
- Doktora grāda pretendentu un jauno pētnieku tiesību stiprināšana.
- Eksistējošo šķēršļu likvidēšana starp pirmo un otro ciklu – caurredzamības stiprināšana un iepriekš iegūtās izglītības atzīšanu

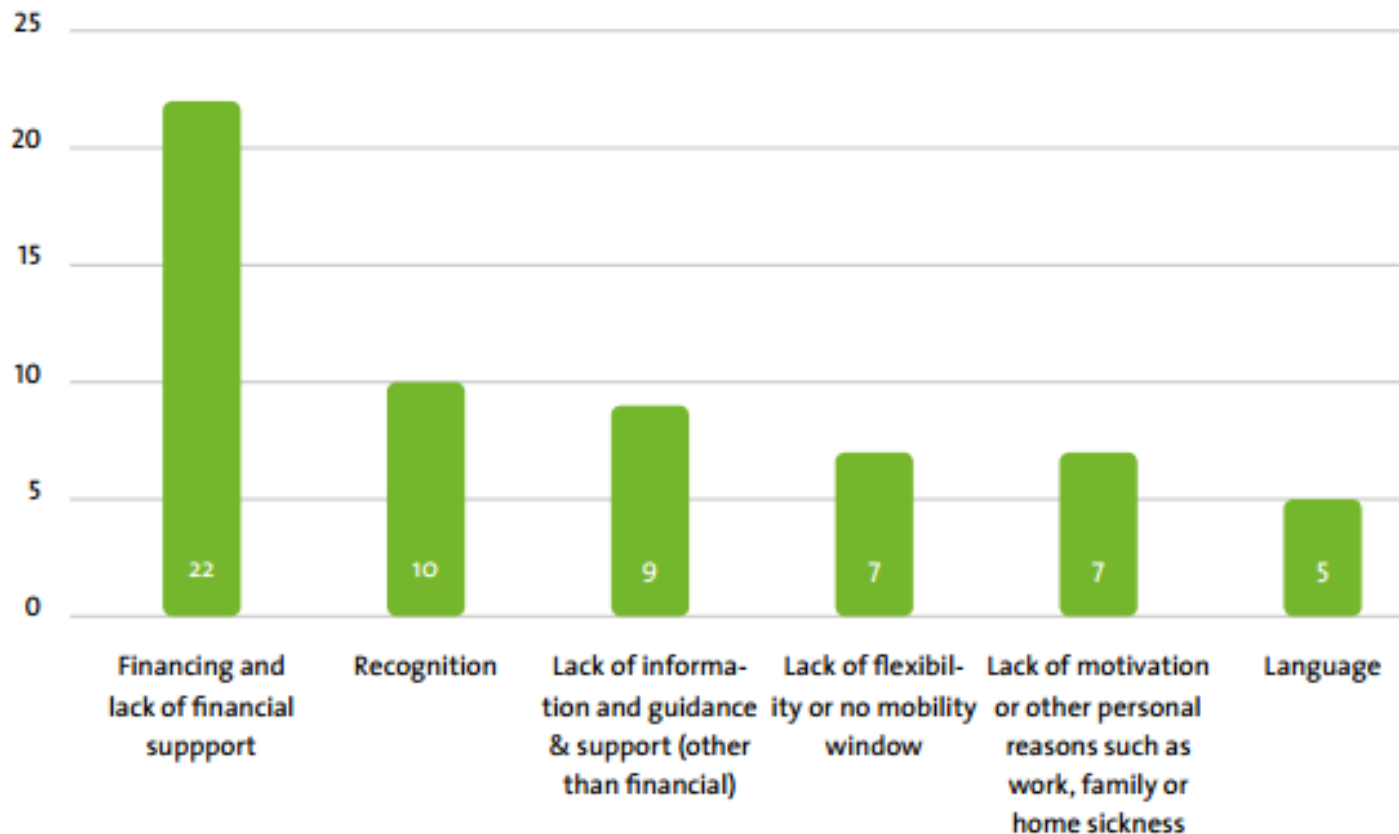

Izglītības un kultūras ĢD

Mūžizglītības programma

Studējošo mobilitāte

Biggest obstacles for student mobility identified by student unions

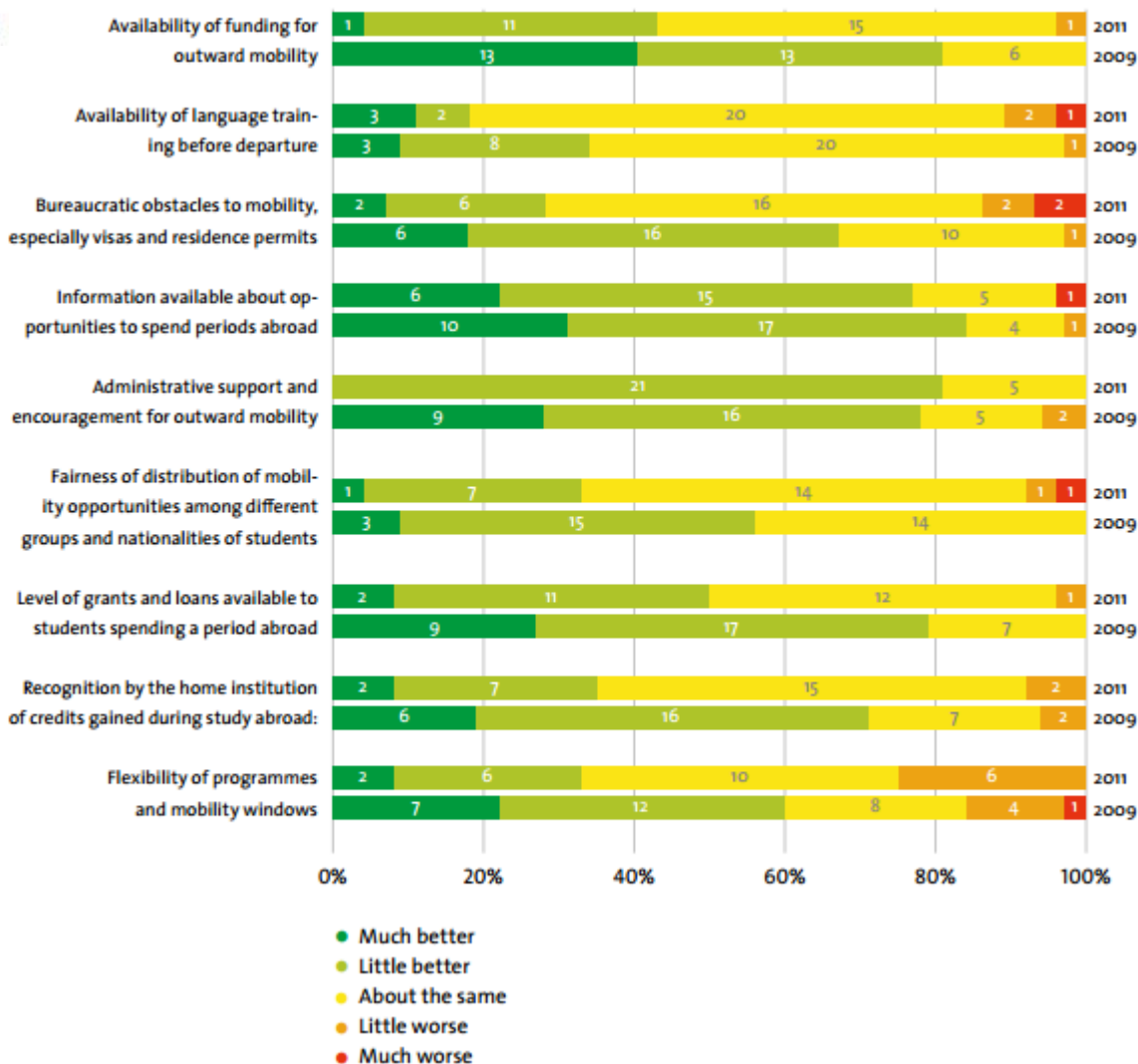

Izglītības un kultūras ĢD

Mūžizglītības programma

Situation for students who have spent or who wish to spend a period abroad. Progress made in 2007-2009 and 2009-2011.

Izglītības un kultūras ĢD

Mūzikglītības programma

- Mērķfinansējumu un aizdevumu mobilitāte (līdz 2015. gadam)
- Palielināts Erasmus mērķfinansējums
- Mobilitātes vienošanās – vienādas un taisnīgas tiesības mobilajiem studentiem – kopīga finansēšanas politika
- Mēri paplašinātai līdzdalībai
- Aktuālas un izmantojamas datu kolekcijas
- Mobilitātes pievienotās vērtības popularizēšana

Finansēšana

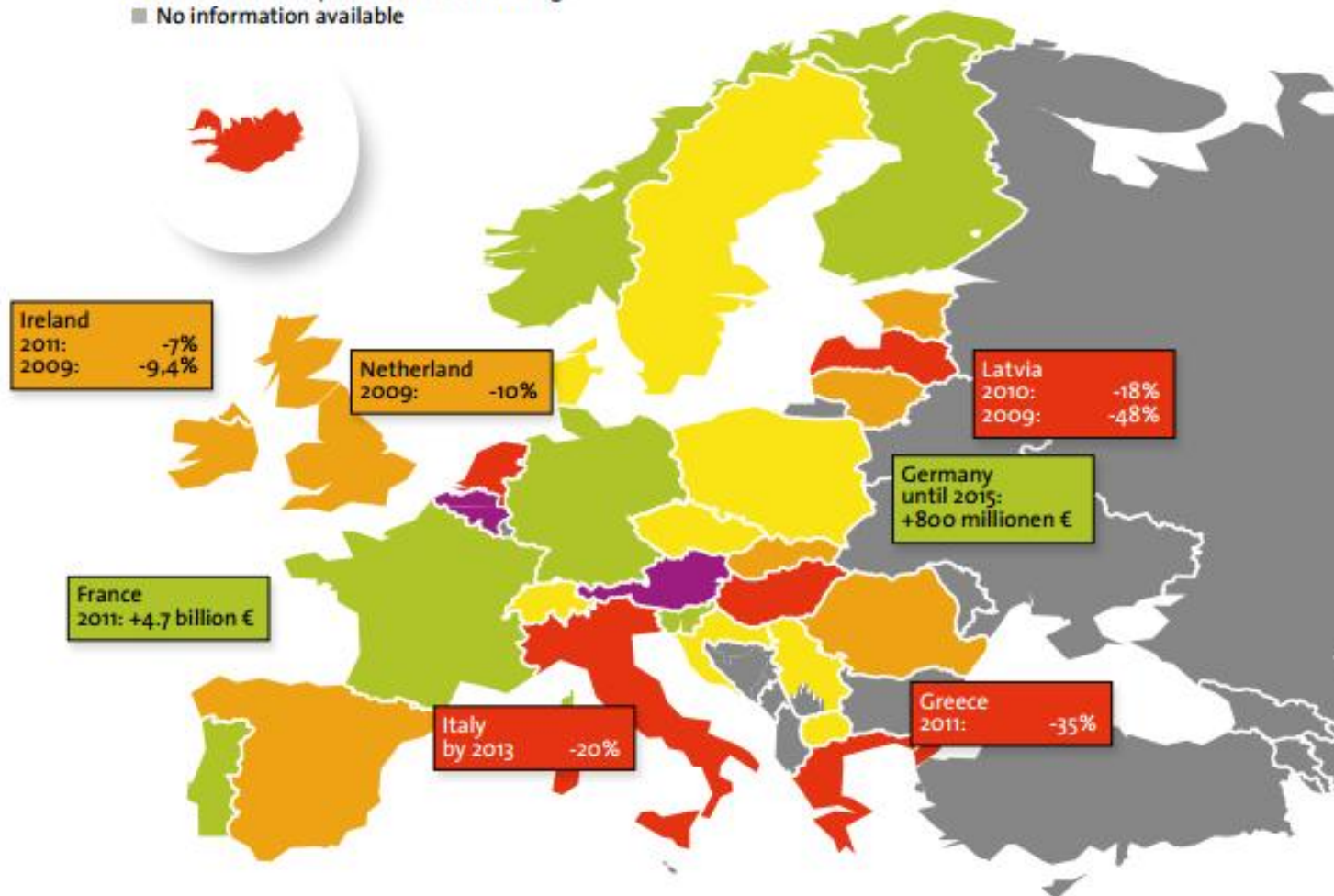
Communiqué	Public good & responsibility	Commitment Social Dimension	Mobility
Prague 2001	HE is a public good and will remain a public responsibility (Para. 5)	Accounting for the Social Dimension (SD) in the Bologna Process, as highlighted by students (Para. 14) The Social Dimension as specific measures to support students from disadvantaged groups on financial matters while providing them with appropriate guidance in order to widen access to HE (Section III, Para. 3)	Removal of barriers to free movement of students and academic staff as well as administrative staff (Para. 9)
Bergen 2005	HE as a public responsibility with a need for sustainable funding of institutions (Section V, Para. 1) Public investment in HE as an utmost priority, as it has a key role to play in meeting the challenges faced due to the global financial crisis and to promote cultural and social development (Para. 3)	The student body within higher education should reflect the diversity of Europe's populations. Widening access to HE by targeting students from under-represented groups and providing adequate conditions for the completion of their studies. Removing all barriers to study, and creating the appropriate economic conditions for students. (Para. 9)	Intensification of efforts to lift obstacles to mobility (Section III, Para. 4)
Leuven/Louvain-la-Neuve 2009	Pledge full commitment to EHEA goals where HE is a public responsibility and institutions have the necessary resources to continue fulfilling their range of purposes (Para. 4) Public funding remains the key priority in guaranteed equitable access but diversified funding sources and methods should be investigated		By 2020, 20% of EHEA graduates to have experienced study or training period abroad (Para. 18) Improved participation rate in mobility from diverse student groups (Para. 19)
Budapest-Vienna Declaration 2010	HE is a public responsibility and notwithstanding the difficult economic times, institutions should have the necessary resources within a framework established and overseen by public authorities. HE is a major driver for social and economic development and innovation in an increasingly knowledge-driven world. Efforts on the social dimension will be increased to provide equal opportunities to quality education, specifically targeting under-represented groups. (Para. 11)		

Izglītības un kultūras ĢD

Mūžizglītības programma

- Major cuts (>10%)
- Substantial cuts (5–10%)
- Indirect/moderate cuts (<5%)
- Previous commitments discarded
- Commitments upheld/increased funding
- No information available

Izglītības un kultūras GD

Mūzizglītības programma

- Politiskas deklarācijas par izglītības kā publiska labuma un publiskas atbildības atbalstu = palielinātas investīcijas izglītībai
- Izmaksu dalīšana (cost sharing) nevajadzētu tikt interpretētai kā izmaksu pārnesei uz studentiem, piemērojot vai palielinot mācību vai citas maksas
- Studiju maksu ieviešana vai palielināšana nedrīkst tikt izmantota kā rīks, lai mazinātu budžeta samazināšanas iespaidā radušos finanšu iztrūkumus
- Sociāli iekļaujoša un plašu sabiedrību aptveroša augstākā izglītība, sociāli progresīvs un uz nepārstāvētajām grupām mērķēts studentu sociālais atbalsts.

Izglītības un kultūras GD

Mūžizglītības programma

Mūžizglītība

Countries where steering documents for higher education contain a definition of lifelong learning.

21 member unions answered with **YES**

Austria, Belgium (VVS), Bosnia and Herzegovina, Bulgaria, Czech Republic, Estonia, Finland, France, Germany, Hungary, Lithuania (LSS), Luxembourg, the Former Yugoslav Republic of Macedonia, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Romania, Serbia, Slovakia.

10 member unions answered with **NO**

Azerbaijan, Italy, Latvia, Lithuania (LSAS), Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland, Ukraine, United Kingdom.

National policy for promotion of access to continuing education

16 member unions answered with **YES**

Belgium (VVS), Bulgaria, Czech Republic, Estonia, Finland, Italy, Latvia, Lithuania (LSS and LSAS), Luxembourg, the Former Yugoslav Republic of Macedonia, Malta, Netherlands, Poland, Portugal, Spain.

13 member unions answered with **NO**

Azerbaijan, Bosnia and Herzegovina, France, Germany, Norway, Romania, Serbia, Slovakia, Slovenia, Sweden, Switzerland, Ukraine, United Kingdom.

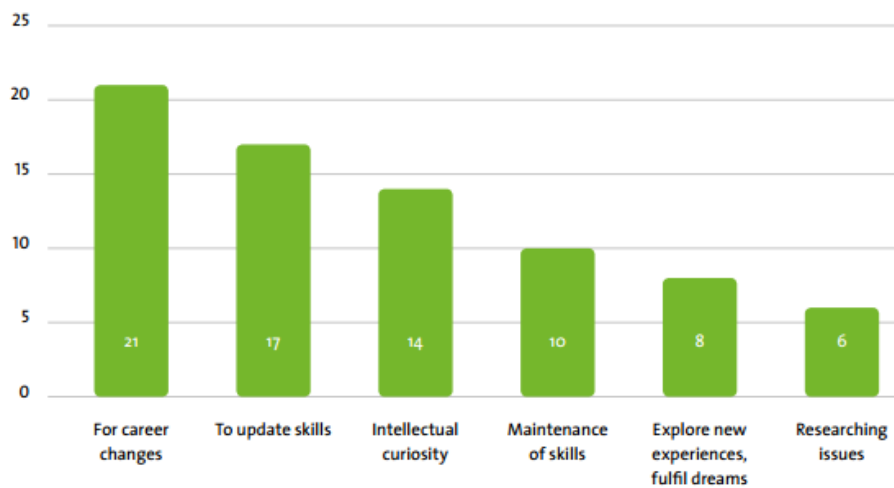
Izglītības un kultūras ĢD

Mūžizglītības programma

Elements included in the definition for lifelong learning used at a national level

fig. 12 What are the characteristics of the lifelong learner in your country?

Izglītības un kultūras ĢD

Mūziklītības programma

- Identificēt «atslēgas» kompetences, lai nodrošinātu, ka mācīšanās procesa dalībnieki ir spējīgi pielāgoties sabiedrības nepieciešamībām.
- Uzlabojumu vadīšanai nepieciešams iepriekš definēts sistemātisks process vai datu bāzes, kas nodrošina salīdzinošus datus par pieaugušo līdzdalību izglītības procesos.

Izglītības un kultūras ĢD

Mūžizglītības programma

Sociālā dimensija

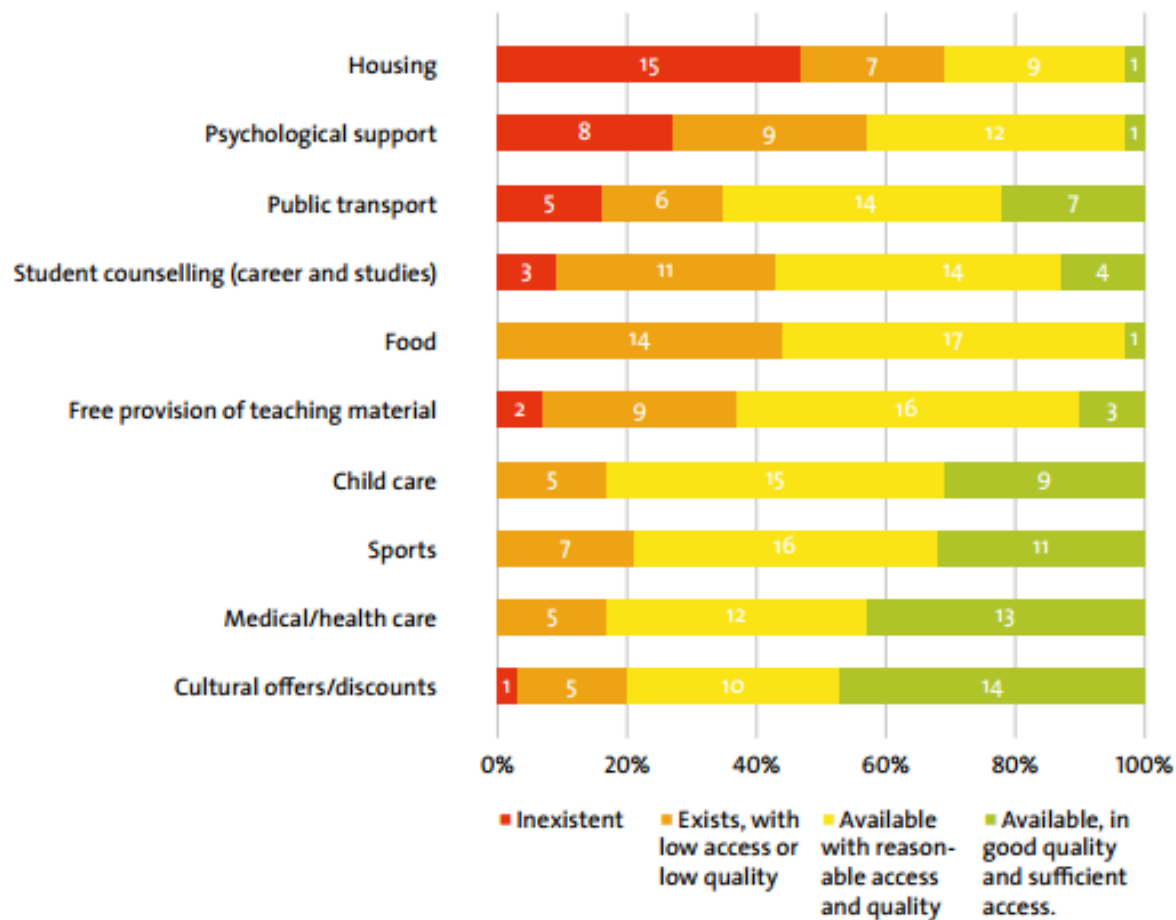
To what level does your National Union of Students see that the social dimension is a priority for different stakeholders?

	High priority	Medium priority	Low priority	Not a priority
National governments	(8) Bulgaria, Hungary, Iceland, the Former Yugoslav Republic of Macedonia, Malta, Poland, Slovenia, United Kingdom	(17) Austria, Azerbaijan, Belgium (VSS), Bosnia and Herzegovina, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Ireland, Lithuania (LSS and LSAS), Norway, Serbia, Slovakia, Spain	(5) Czech Republic, Luxembourg, Netherlands, Romania, Ukraine	(4) Italy, Latvia, Sweden, Switzerland
Higher education institutions	(6) Bulgaria, Hungary, Iceland, the Former Yugoslav Republic of Macedonia, Malta, Slovenia	(15) Austria, Belgium (VVS), Czech Republic, Estonia, Finland, Ireland, Lithuania (LSS and LSAS), Luxembourg, Norway, Poland, Slovakia, Spain, United Kingdom	(12) Azerbaijan, Bosnia and Herzegovina, Denmark, France, Germany, Italy, Latvia, Netherlands, Serbia, Sweden, Ukraine	(1) Switzerland
Student unions	(27) Austria, Azerbaijan, Belgium (VVS), Bulgaria, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Hungary, Germany, Iceland, Ireland, Italy, Lithuania (LSAS), the Former Yugoslav Republic of Macedonia, Malta, Poland, Serbia, Slovakia, Slovenia, Spain, Switzerland, United Kingdom, Ukraine	(6) Latvia, Lithuania (LSS), Luxembourg, Netherlands, Norway, Sweden		

Izglītības un kultūras ĢD

Mūžizglītības programma

Izglītības un kultūras ĢD

Mūžizglītības programma

- Konkrēti soļi sociālās dimensijas uzlabošanai līdz ministru konferencei 2015. gadā
- Sociāli progresīvas augstākās izglītības veicināšana – plašāka piekļuve un līdzdalība
- Organiska mehānismu sasaiste un šķēršļu pārvarēšana, nodrošinot spēcīgu sasaisti starp sociālo dimensiju, mūžizglītības stratēģijām, pāreju no vidējās izglītības, kvalifikāciju ietvarstruktūrām
- Studentu izmitināšanas politika
- Sociālās dimensijas principi iestrādāti augstākās izglītības finansēšanas un vadības dokumentos

Studenta centrēta izglītība

Elementi, kurus studenti un mācībspēki uzskata par nepieciešamiem, lai nodrošinātu pāreju uz studenta centrētu izglītību:

- Pielāgojami mācīšanās ceļi, kas pamatoti uz mācību rezultātiem
- Studējošo līdzdalība mācību satura izveidē
- Pieeja individuāliem mācīšanās procesa dalībniekiem un mācīšanās mācīties nozīmīgums
- Interaktīvs mācīšanās process, kas ietver mācīšanos vienam no otra

Izglītības un kultūras ĢD

Mūžizglītības programma

Kvalifikāciju ietvarstruktūras

- Nacionālo kvalifikāciju ietvarstruktūru nozīmīgums nav visu iesaistīto pušu atzīts (nepietiekama izpratne par to, ko ietver pilnībā funkcionējošas nacionālas kvalifikāciju ietvarstruktūras)
- Ierobežota studējošo līdzdalība nacionālo kvalifikāciju ietvarstruktūru izstrādē un sasaistē ar Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrām
- Vairumā valstu nacionālās kvalifikāciju ietvarstruktūras, mācīšanās rezultāti, ECTS un pielāgojami mācīšanās ceļi nav integrēti

- Atlikušajam darbam ar kvalifikāciju ietvarstruktūrām jāiekļauj studējošie un citas iesaistītās puses
- Vairāklīmeņu pieeja, kas nodrošina, ka kvalifikāciju ietvarstruktūras sasniedz noteiktos mērķus (mācīšanās rezultātu definēšana, darbs ar ekspertiem)
- Kvalifikāciju ietvarstruktūru lomām atzīšanā ir jātiek identificētām

Izglītības un kultūras ĢD

Mūziklītības programma

Atzīšana

fig. 16 1) Do you have legislation that make diploma supplement compulsory to issue?
2) Do students receive it automatically?
3) Is it free of charge?

- None of the criteria implemented
- Only one out of three criteria is in place
- Two out of three criteria is in place
- Three out of the criteria is in place

Izglītības un kultūras ĢD

Mūziklītības programma

Prime 2010 pētījums (ESN 2010) identificēja sešas galvenās problēmas, ar kurām Erasmus studenti joprojām saskaras atzīšanas procesā:

- Studiju programmu nesaderība
- Problēmas ar kredītpunktu pārrēķināšanu
- Problēmas ar atzīmju izrakstu
- Birokrātiski iemesli (sarežģītās procedūras, kas saistītas ar studiju līgumiem un komunikācijas trūkums ar koordinatoriem)
- Atsevišķu pasniedzēju attieksme, kas atsakās atzīt kursus
- Nepietiekama informācija par mobilitāti un specifiskiem soļiem, kas jāveic, lai nodrošinātu pilnu atzīšanu

Izglītības un kultūras ĢD

Mūzizglītības programma

Iepriekš iegūtās izglītības atzīšana

- Studenta centrēta izglītība var tikt izmantota kā rīks, lai nodrošinātu efektīvākas iepriekš iegūtās izglītības atzīšanas procedūras un alternatīvus mācīšanās ceļus
- Uz mērķi virzīta komunikācijai jābūt vienam no vissvarīgākajiem soļiem ceļā uz iepriekš iegūtās izglītības atzīšanas attīstību un veikšanu.
- Iepriekš iegūtas izglītības atzīšanai jābūt pieejamai gan, lai iestātos kādā izglītības programmā, gan lai aizvietotu noteiktas izglītības programmas daļas
- Iepriekš iegūtās izglītības atzīšanas mehānismiem ir jābūt lietotājiem draudzīgiem, labi definētiem un pielāgojamiem.

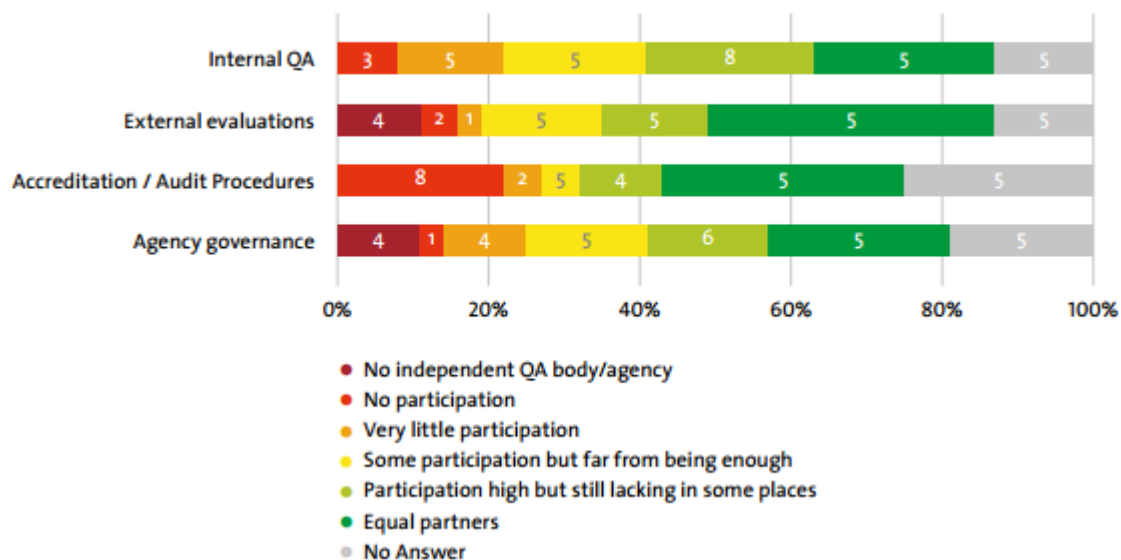

Izglītības un kultūras ĢD

Mūžizglītības programma

Kvalitātes novērtēšana un caurredzamība

Overview of student participation in quality assurance processes

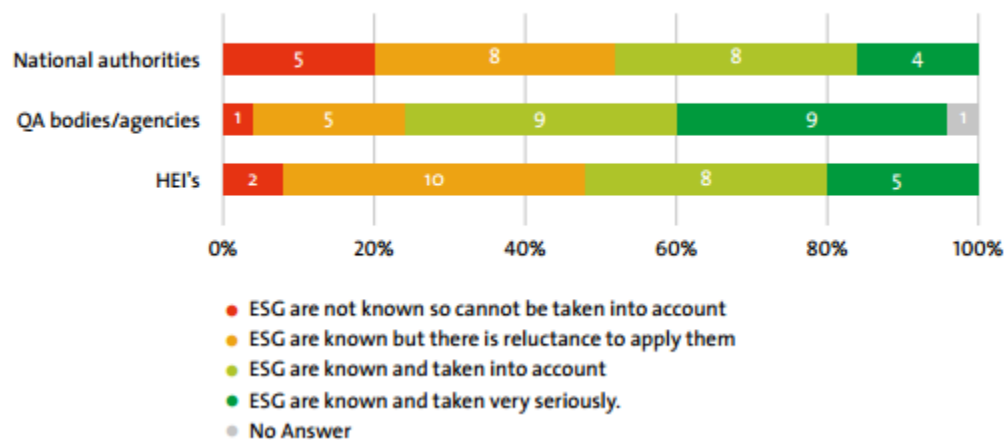

Izglītības un kultūras ĢD

Mūžizglītības programma

ESG impact of the work of national authorities, HEIs and quality assurance bodies/agencies

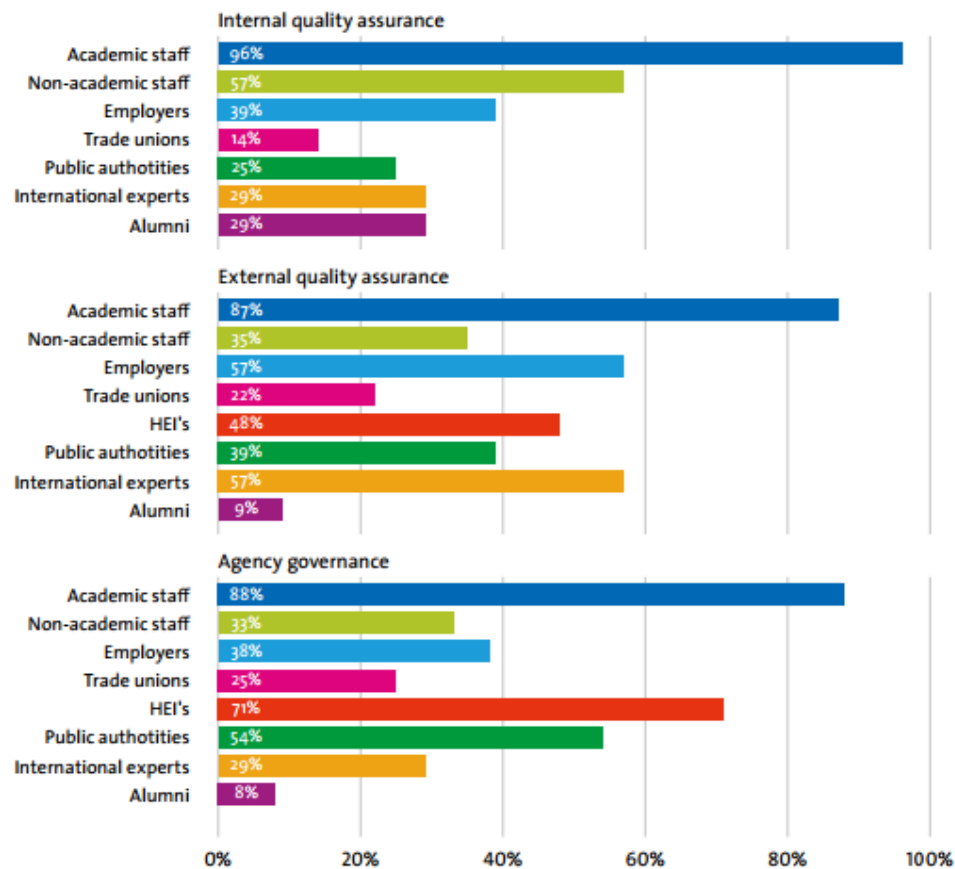

Izglītības un kultūras GD

Mūžizglītības programma

Stakeholder involvement in quality assurance

Izglītības un kultūras ĢD

Mūžizglītības programma

- Mazāk birokrātiski procesi ar rezultātiem, kas noved pie reālām izmaiņām un uzlabojumiem
- Palielināta studējošo loma kvalitātes novērtēšanā
- ESG izvērtēšana, fokusējoties uz to mērķi un darbības lauku, skaidrību un pielietojamību, ietekmi un ieviešamību.
- Eiropas Kvalitātes novērtēšanas jāklūst vairāk vērstam uz studentiem kā vienu no lietotāju grupām.
- Kvalitātes novērtēšana kā potenciāls caurredzamības rīks

Studējošo līdzdalība augstākās izglītības pārvaldībā

- Studenti tiek vērtēti kā pasīvi klienti. Ilgākā laika periodā tas var novest pie studējošo lomas samazināšanās un studējošo iesaistes minimizēšanas līdz normatīvajos aktos pieprasītajām normām.
- Datu kvalitāte par studējošo līdzdalību EHEA zonā joprojām ir salīdzinoši zema un to nepieciešams uzlabot
- Studējošo līdzdalības līmenis nav vienāds ar partnerību. Studentiem ir pieaugoša loma jautājumus, kas saistīti ar mācīšanās procesu, tomēr tie tiek pakāpeniski izslēgti no augstākās vadības līmeņiem. Svarīgi, lai studējošie tiktu atzīti kā kompetenti un konstruktīvi partneri visos vadības aspektos.

Izglītības un kultūras ĢD

Mūziklītības programma

Paldies!

asnate.kazoka@lsa.lv

+371 28390483

www.lsa.lv